

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE BISTRA
za razdoblje do 2018. godine

Bistra, siječanj 2011.

SADRŽAJ:

UVOD

1. OPĆE ODREDBE
2. ZNAČENJE POJMOVA U PLANU
3. PREGLED POSTOJEĆEG STANJA
4. MJERE GOSPODARENJA OTPADOM I ODVOJENOG SKUPLJANJA KOMUNALNOG OTPADA
 - 4.1. Koncept cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
 - 4.2. Mjere izbjegavanja i smanjenja nastajanja otpada
 - 4.3. Mjere odvojenog sakupljanja komunalnog otpada
 - 4.4. Mjere unapređenja sustava odvojenog skupljanja otpada
5. MJERE ZA UPRAVLJANJE I NADZOR ODLAGALIŠTA ZA KOMUNALNI OTPAD
6. POPIS LOKACIJA OTPADOM ONEČIŠĆENOG OKOLIŠA I NEUREĐENIH ODLAGALIŠTA
7. REDOSLIJED AKTIVNOSTI SANACIJE NEUREĐENIH ODLAGALIŠTA, OTPADOM ONEČIŠĆENOG OKOLIŠA I OSTALIH AKTIVNOSTI
8. IZVORI I VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA ZA REALIZACIJU PLANA
 - 8.1. Izvori financijskih sredstava.
 - 8.2. Financijska sredstva potrebna za realizaciju plana
9. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE
10. PRILOZI
 - 10.1. Popis propisa i dokumenata iz područja zaštite okoliša i gospodarenja otpadom
 - 10.2. Obveze Općine prema Zakonu o otpadu i podzakonskim aktima

UVOD

U skladu s člankom 11. stavka 2. Zakona o otpadu („Narodne novine“ broj 178/04, 111/06, 60/08 i 87/09) i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2007. – 2015. godine („Narodne novine“ broj 85/07) Općina Bistra izradila je Plan gospodarenja otpadom za razdoblje do 2018. godine.

Svrha Plana gospodarenja otpadom Općine je uspostava održivog sustava gospodarenja otpadom u skladu s obvezama i smjericama nacionalne zakonske regulative, europskih direktiva, te državnih i lokalnih planskih dokumenata. Planovi gospodarenja otpadom donose se kao sastavni dio programa zaštite okoliša određenog posebnim zakonom ili kao posebni dokument.

Sadržaj Plana propisan je člankom 11. Zakona o otpadu stoga Plan gospodarenja otpadom Općine Bistra za razdoblje do 2018. godine sadrži:

Uvod

1. Osnovne i opće odredbe
2. Značenje pojmova u planu
3. Pregled postojećeg stanja
4. Mjere gospodarenja otpadom i odvojenog skupljanja komunalnog otpada
5. Mjere za upravljanje i nadzor odlagališta za komunalni otpad
6. Popis lokacija otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta
7. Redoslijed aktivnosti sanacije neuređenih odlagališta, otpadom onečišćenog okoliša i ostalih aktivnosti
8. Izvori i visina potrebnih sredstava za realizaciju plana
9. Prijelazne i završne odredbe
10. Prilozi

Nadzor nad provedbom Plana u nadležnosti je nadležnog upravnog tijela Županije. Plan gospodarenja otpadom, kao i usvojeno izvješće objavljuju se u „Službenom glasniku Općine Bistra“.

1. OPĆE ODREDBE

Pravno područje gospodarenja otpadom uređeno je Zakonom o otpadu ("Narodne novine" br. 178/04, 111/06, 60/08 i 87/09), međunarodnom Konvencijom o kontroli prekograničnog prometa opasnim otpadom i njegovom odlaganju – Baselska konvencija ("Narodne novine" – Međunarodni ugovori br. 3/94), Pravilnikom o gospodarenju otpadom ("Narodne novine" br. 23/07) i nizom podzakonskih propisa koji reguliraju postupanje s posebnim kategorijama otpada (popis propisa i dokumenta zaštite okoliša i gospodarenja otpadom nalaze se u prilogu, točka 9.).

Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske ("Narodne novine" br. 130/05) kao planski dokument propisala je smjernice, a provedbeni dokument je Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.- 2015. godine („Narodne novine“ br. 85/07).

Županijski, gradski odnosno općinski plan gospodarenja otpadom mora biti usklađen sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, te sa Strategijom zaštite okoliša Republike Hrvatske i programima zaštite okoliša.

Zakon o otpadu uređuje način gospodarenja otpadom, a koji predstavlja skup aktivnosti, odluka i mjera usmjerenih na:

- sprječavanje nastanka otpada, smanjivanje količine otpada i/ili njegovoga štetnog utjecaja na okoliš,
- obavljanje sakupljanja, prijevoza, uporabe, zbrinjavanja i drugih djelatnosti u svezi s otpadom, te nadzor nad obavljanjem tih djelatnosti,
- skrb za odlagališta koja su zatvorena na gospodarski učinkovit i po okoliš prihvatljiv način.

Osnovni ciljevi postupanja s otpadom su:

- Izbjegavanje i smanjivanje nastajanja otpada i smanjivanje opasnih svojstava otpada, i to posebice: razvojem čistih tehnologija koje koriste manje prirodnih izvora i tehničkim razvojem i promoviranjem proizvoda koji ne pridonose ili u najmanjoj mogućoj mjeri pridonose, povećanju štetnog utjecaja otpada i opasnosti onečišćenja te razvojem odgovarajućih metoda zbrinjavanja opasnih tvari sadržanih u otpadu namijenjenom uporabi,
- uporaba otpada recikliranjem, ponovnom uporabom ili obnovom odnosno drugim postupkom koji omogućava izdvajanje sekundarnih sirovina, ili uporabu otpada u energetske svrhe, zbrinjavanje otpada na propisan način te sanacija otpadom onečišćenog okoliša.

Strategija gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj predviđa sljedeće aktivnosti:

- postupno organiziranje središta gospodarenja otpadom s postrojenjima za obradu, odlagalištima i drugim sadržajima: uz Zagreb, 20 županijskih ili 4 regionalna središta, uz postupnu sanaciju i zatvaranje većine postojećih odlagališta
- zabranu odlaganja otpada na otocima i gradnju pretovarnih stanica s odvojenim sakupljanjem, reciklažom i baliranjem ostatnog otpada i prijevoz u centre na kopnu
- posebnu zaštitu podzemnih voda na krškom području od eventualnog prodora procjednih voda iz odlagališta i drugih građevina
- sprječavanje ispuštanja otpada u more, jezera, rijeke i potoke
- uspostavu centra za gospodarenje opasnim otpadom s mrežom sabirališta
- kontrolirane prioritetne tokove otpada
- visok stupanj sudjelovanja domaće industrije, opreme i usluga u projektima gospodarenja otpadom kao doprinos smanjivanju nezaposlenosti i deficita vanjsko-trgovinske bilance

- angažman stranih partnera i kapitala na temelju nezavisnih studija opravdanosti i potporu zajedničkim ulaganjima na osnovi javnog i privatnog partnerstva na bazi IPPC – BAT tehnologije
- jačanje postojeće organizacije gospodarenja otpadom i osnivanje međuresorske koordinacije za gospodarenje otpadom, što bi osiguralo suradnju relevantnih ministarstava za pojedine tokove otpada
- edukaciju javnosti, stručnjaka i upravnih struktura.

Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007. – 2015. godine osnovni je dokument o gospodarenju otpadom. Temeljni zadatak Plana u navedenom razdoblju je organiziranje provođenja glavnih ciljeva Strategije postavljene za razdoblje 2005. do 2025. na području gospodarenja otpadom u RH i to:

- uspostava cjelovitog sustava gospodarenja otpadom,
- sanacija i zatvaranje postojećeg odlagališta,
- sanacija "crnih točaka" - lokacija u okolišu visoko opterećenih otpadom,
- razvoj i uspostava regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom, s predbradom otpada prije konačnog zbrinjavanja ili odlaganja i
- uspostava potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom.

Prema obvezama i odgovornostima u gospodarenju otpadom koje proizlaze iz Zakona o otpadu država je odgovorna za gospodarenje opasnim otpadom i za spaljivanje otpada; županije i Grad Zagreb odgovorni su za gospodarenje svim vrstama otpada, osim za opasni otpad i spaljivanje, a gradovi i općine odgovorni su za gospodarenje komunalnim otpadom i građevinskim otpadom.

Prema Zakonu o otpadu komunalni otpad se definira kao otpad iz kućanstva, te otpad iz proizvodne i/ili uslužne djelatnosti ako je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstva. Kategorije i vrste otpada propisane su Uredbom o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada ("Narodne novine" br. 50/05 i 39/09) koja je usklađena s Europskom listom otpada.

Kretanje otpada od mjesta nastanka do mjesta konačnog zbrinjavanja, tj. postupak skupljanja, prijevoza, iskorištavanja, obrađivanja i konačnog odlaganja naziva se tokom otpada. Tokovi otpada ovise o svojstvima otpada, mjestu nastanka, te obvezama i odgovornostima onih koji su ga dužni zbrinuti.

Otpad se razvrstava na kategorije:

- prema svojstvima: **inertni** otpad, **neopasni** i **opasni** otpad,
- prema mjestu nastanka: **komunalni** i **proizvodni** otpad,
- prema obvezama i odgovornostima:
 - **komunalni** za kojeg su odgovorne općine i gradovi,
 - **proizvodni** za kojeg su odgovorni proizvođači otpada,
 - **ambalažni** (papirnatih tvari, plastika, drvo, metali, višeslojni materijali, staklo) za koji su odgovorni proizvođači otpada i uvoznici,
 - **problematične tvari** (sadržane u akumulatorima, antifriz, infektivni otpad, filteri, otpadna ulja, kozmetika, otrovi i sličan otpad koji ima na ambalaži oznaku zabrane bacanja u kanalizaciju ili u kućni otpad), za koji su odgovorni proizvođači otpada i uvoznici.

Aktivnosti i mehanizmi koji omogućuju vrednovanje otpada su:

- razvrstavanje i odvojeno skupljanje otpada na mjestu nastanka (domaćinstva i gospodarski subjekti)
- postavljanje zelenih otoka za prihvatanje korisnih frakcija komunalnog otpada za građanstvo

- postavljanje kontejnera za odvojeno skupljanje otpada za gospodarske subjekte
- uspostava reciklažnih dvorišta za komunalni i građevinski otpad
- odvoz skupljenog komunalnog u ŽCGO
- odvoz skupljenog proizvodnog otpada do skladišta oporabitelja i reciklažera
- za sve ostale vrste otpada koje spadaju u posebnu kategoriju, način gospodarenja propisan je ciljanim pravilnicima kojima je utvrđen način postupanja s tim vrstama otpada od strane nadležnog Ministarstva.

Donošenjem Strategije i Plana gospodarenja otpadom RH te pravilnika za postupanje s posebnim kategorijama otpada (ambalažni otpad, elektronski i elektronički otpad, medicinski otpad, otpadna ulja, baterije i akumulatori, otpadna vozila, azbest, otpadne gume, kao i građevinski otpad) pokrenute su promjene koje postupno rješavaju postojeće probleme gospodarenja otpadom, unapređuju sustav i usmjeravaju prema održivom gospodarenju otpadom.

2. ZNAČENJE POJMOVA U PLANU

U Planu gospodarenja otpadom koriste se sljedeći pojmovi i kratice:

Pojmovi:

Ambalažni otpad je ambalaža ili ambalažni materijal, isključujući proizvodne ostatke, preostale nakon što se proizvod raspakira, a obuhvaća sve proizvode u obliku kutija, posuda, omota i druge oblike koji služe držanju drugog proizvoda u svrhu njegove zaštite, rukovanja, promidžbe i prodaje,

Biološki razgradiv otpad je otpad koji se može razgraditi aerobnim ili anaerobnim putem (kao što su hrana, otpad iz vrtova, papir i karton),

Centar za gospodarenje otpadom je sustav građevina i uređaja za obradu, uporabu i/ili zbrinjavanje otpada.

Glomazni otpad je otpad velikih dimenzija kao npr. namještaj, bijela tehnika, vozila, madraci, drveće i sl.

Gospodarenje otpadom je skup aktivnosti, odluka i mjera za: sprječavanje nastanka otpada, smanjivanje količine otpada i/ili njegovog štetnog utjecaja na okoliš; skupljanje, prijevoz, uporaba i zbrinjavanje (obrada i zbrinjavanje), uključujući i nadzor nad takvim operacijama i brigu o odlagalištima koja su zatvorena.

Građevine za zbrinjavanje otpada su: regionalni i županijski centri za gospodarenje otpadom, odlagališta opasnog, neopasnog i inertnog otpada i građevine namijenjene za spaljivanje otpada – spalionice otpada.

Inertni otpad je onaj otpad koji ne podliježe značajnim fizikalnim kemijskim i/ili biološkim promjenama. Inertni se otpad ne otapa, nije zapaljiv, ne reagira fizički ili kemijski, ne razgrađuje se biološkim putem, niti stvara tvari opasne za okoliš i zdravlje ljudi u kontaktu s bilo kojim spojem. Inertni otpad ima beznačajan stupanj ispuštanja zagađujućih i/ili ekotoksičnih tvari, te ne ugrožava zrak, vode i podzemne vode.

Integralni koncept gospodarenja otpadom sadrži osnovna načela izbjegavanja nastanka otpada, vrednovanja otpada čiji se nastanak nije mogao izbjeći (materijalna, biološka i energetska reciklaža) te odlaganja otpada koji se ne može drugačije iskoristiti.

Izdvajanje je podjela otpada u grupe sličnih materijala kao npr. papir, staklo, plastika, metali, biorazgradivi otpad. Također to je i sortiranje unutar iste grupe otpada (bijelo i tamno staklo, različite vrste plastike). Obavlja se ručno i strojno.

Komunalni otpad jest otpad iz kućanstava, te otpad iz proizvodne i/ili uslužne djelatnosti ako je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstava,

Monitoring (praćenje stanja okoliša) je sustavno mjerenje emisija, imisija, praćenje prirodnih i drugih pojava, praćenje kakvoće okoliša i promjena stanja u okolišu.

Neopasni otpad je svaki otpad koji nema neko od svojstava utvrđenih u Dijelu III. Liste opasnog otpada Uredbe o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada (NN 50/05 i 39/09)

Obrada otpada je postupak u kojim se u mehaničkom, fizikalnom, termičkom, kemijskom ili biološkom procesu, uključujući razvrstavanje, mijenjaju svojstva otpada, u svrhu smanjivanja volumena i/ili opasnih svojstava, olakšava rukovanje otpadom te poboljšava iskoristivost otpada.

Obradivač otpada je pravna ili fizička osoba čija je uloga da pribavi propisane dozvole za obavljanje djelatnosti, obrađuje otpad koristeći najbolje dostupne tehnologije, prijavljuje vrste i količine otpada koje su reciklirali, zbrinuli (obradili ili odložili) nadležnom tijelu, gospodari pojedinim vrstama otpada na propisani način te naplaćuje zbrinjavanje prema količini otpada.

Odlagalište znači mjesto za odlaganje otpada na ili u tlo (tj. u podzemlje). Odlagališta mogu biti: lokacije internih odlagališta (proizvođač otpada odlaže otpad iz vlastite proizvodnje, na samom mjestu proizvodnje), lokacije trajnih odlagališta koja služe za trajno pohranjivanje otpada (tj. više od godine dana).

Okoliš je prirodno okruženje: zrak, tlo, voda, klima, biljni i životinjski svijet u ukupnosti uzajamnog djelovanja i kulturna baština kao dio okruženja kojeg je stvorio čovjek.

Onečišćavanje okoliša je promjena stanja okoliša koja je posljedica štetnog djelovanja, ili izostanka potrebnog djelovanja, ispuštanja, unošenja ili odlaganja štetnih tvari, ispuštanja energije i utjecaja drugih zahvata i pojava nepovoljnih po okoliš.

Onečišćivač je svaka pravna ili fizička osoba čije djelovanje posredno ili neposredno uzrokuje onečišćavanje okoliša.

Opasni otpad je otpad koji je po sastavu i svojstvima listom otpada - Katalogom određen kao opasni tj. otpad koji mora imati jedno od svojstava: eksplozivnost, reaktivnost, zapaljivost, nadražljivost, štetnost, toksičnost, kancerogenost, korozivnost, infektivnost, teratogenost, mutagenost, tvari i pripravci koji ispuštaju toksične ili vrlo toksične plinove u kontaktu s vodom, zrakom ili kiselinom, tvari i pripravci koji nakon odlaganja mogu na bilo koji način ispuštati tvari, s nekom od gore navedenih karakteristika ekotoksične tvari.

Oporaba otpada znači bilo koju od navedenih operacija: korištenje kao gorivo ili na drugi način za proizvodnju energije, recikliranje/ obnavljanje metala i metalnih spojeva.

Otpad je svaka tvar ili predmet koje je posjednik odbacio, ili namjerava odbaciti ili je obavezan odbaciti. Otpad je prema Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske razvrstan u 15 grupa.

Ponovna uporaba (prema čl. 3(5) Direktive o ambalaži i ambalažnom otpadu br. 94/62/EC) znači bilo koji postupak kojim se ambalaža (koja je bila zamišljena i dizajnirana za određeni minimalni broj uporaba tijekom životnog ciklusa) ponovno puni ili koristi za istu svrhu za koju je originalno zamišljena, sa ili bez pomoćnih sredstava kojima se omogućuje ponovno punjenje; takva će ambalaža postati ambalažni otpad tek kada se više ne bude mogla ponovno uporabiti.

Posjednik otpada je proizvođač otpada ili pravna ili fizička osoba koja ga posjeduje.

Pretovarna stanica je građevina za privremeno skladištenje, pripremu i pretovar otpada namijenjenog transportu prema centru za gospodarenje otpadom.

Proizvodni otpad je otpad koji nastaje u proizvodnom procesu u industriji, obrtu i drugim procesima, a po sastavu i svojstvima se razlikuje od komunalnog otpada. Proizvodnim otpadom se ne smatraju ostaci iz proizvodnog procesa koji se koriste u proizvodnom procesu istog proizvođača.

Proizvođač otpada jest svaka osoba čijom aktivnošću nastaje otpad (izvorni proizvođač) i/ili koja prethodnom obradom, miješanjem ili drugim postupkom, mijenja sastav ili svojstva otpada.

Reciklažno dvorište jest građevina namijenjena razvrstavanju i privremenom skladištenju posebnih vrsta otpada.

Recikliranje jest ponovna uporaba otpada u proizvodnom procesu osim uporabe otpada u energetske svrhe.

Sakupljač otpada je pravna ili fizička osoba koja sakuplja, razvrstava ili prevozi otpad.

Skupljanje otpada jest prikupljanje, razvrstavanje i/ili miješanje otpada u svrhu prijevoza.

Skladištenje otpada je privremeni smještaj otpada u građevini za skladištenje otpada – skladištu, do njegove uporabe i/ili zbrinjavanja.

Šteta u okolišu je oštećenje ili gubitak prirodne funkcije sastavnih dijelova okoliša, prouzročena gubitkom pojedinih sastavnih dijelova i/ili unutarnjim poremećajem odnosa i prirodnog tijeka nastalog zbog ljudskog djelovanja.

Štetna tvar je tvar čija su svojstva opasna za ljudsko zdravlje i okoliš, s dokazanim akutnim i kroničnim toksičnim učincima, vrlo nadražujuća, kancerogena, mutagena, nagrizajuća, zapaljiva i eksplozivna tvar, ili tvar koja u određenoj količini i/ili koncentraciji ima takva svojstva.

Tokovi otpada su ukupni tokovi otpada iz kućanstava, tvrtki, institucija i/ili proizvodnih postrojenja koji se reciklira, termički obrađuje i/ili zbrinjava.

Upravno tijelo jest upravno tijelo jedinice lokalne samouprave – grada i općine i upravno tijelo jedinica područne (regionalne) samouprave – županije i Grada Zagreba, nadležno za poslove zaštite okoliša.

Zahvat u okolišu je svako trajno ili privremeno djelovanje čovjeka koje može narušiti ekološku stabilnost ili biološku raznolikost okoliša ili na drugi način može nepovoljno utjecati na okoliš.

Zbrinjavanje otpada je svaki postupak obrade ili odlaganja otpada u skladu s propisima.

Kratice:

IPPC integrirano sprječavanje i kontrola zagađenja (Integrated prevention pollution control)

BAT najbolja raspoloživa tehnologija (Best available technology)

MZOPUG Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva

ŽCGO Županijski centar za gospodarenje otpadom

3. PREGLED POSTOJEĆEG STANJA GOSPODARENJA OTPADOM U OPĆINI BISTRA

Općina Bistra nalazi se u Zagrebačkoj županiji, sa sjeverne strane Sljemena, podno Medvednice i sastoji se od 6 naselja: Donja Bistra, Gornja Bistra, Poljanica Bistranska, Oborovo Bistransko, Novaki Bistranski i Bukovje Bistransko. Udaljena je 22 km od Zagreba. Prostire se na 52,75 km². Najveće i glavno administrativno-upravno naselje je Donja Bistra, a upravna zgrada smještena je u naselju Poljanica Bistranska.

Prema udjelu stanovništva u ukupnom stanovništvu Zagrebačke županije, Općina Bistra sa svojih 6.870 stanovnika (podaci od 31. siječnja 2006.) ubraja se među manje općine u Županiji. Naselja Općine Bistra vrlo su ujednačena po veličini i prostornim obilježjima i niti jedno se ne ističe većim gravitacijskim utjecajem. prosječna gustoća naseljenosti Općine je 130,24 stanovnika/km².

U tablici 1. prikazan je broj stanovnika u Općini Bistra, po naseljima u 2006. i 2001. godini.

Tablica 1.: Broj stanovnika u Općini Bistra po naseljima

Naselje	Broj stanovnika (2001.)	Broj stanovnika (2006.)
Gornja Bistra	1.629	1.760
Donja Bistra	1.273	1.549
Poljanica Bistranska	1.099	1.334
Oborovo Bistransko	938	938
Novaki Bistranski	777	882
Bukovje Bistransko	382	407
Općina Bistra	6.098	6.870

Odlukom o koncesiji Općinskog vijeća (Klasa: 363-01/01-01/36, Urbroj: 238/02-01-01, od 22.03.2001.) usluga skupljanja i odvoza komunalnog otpada iz domaćinstva i pravnih osoba na području Općine Bistra, kao i skupljanje i odvoz kućnog i komunalnog otpada s divljih deponija i divljih odlagališta i javnih površina dodijeljena je tvrtki EKO-FLOR d.o.o. Bratina 7, iz Pisarovine.

Koncesija je dodijeljena za period od 10 godina, dakle ističe 2011. godine.

Cijene usluga skupljanja i odvoza otpada (PDV nije uračunat u cijenu):

- za **domaćinstva** –:

- kanta 120 l (samci i dvočlana staračka domaćinstva) – 22,95 kn
- kanta 120 l – 29,51 kn
- kanta 240 l – 36,89 kn

- za **pravne osobe** –:

- kanta 120 l – 45,00 kn
- kanta 240 l – 70,00 kn
- kanta 1.100 l – 150,00 kn
- kontejner zapremine 5 m³ – 550,00 kn po jednom odvozu
- kontejner zapremine 7 m³ – 700,00 kn po jednom odvozu.

Cijena usluga obuhvaća skupljanje i odvoz jednom tjedno, kao i dva puta godišnje (proljeće i jesen) skupljanje i odvoz glomaznog otpada. Skupljanje i odvoz otpada s divljih deponija obavljao se po pozivu Općine i naplaćivao 150 kn/m³, a za koje se koncesionar obvezao vršiti u skladu s propisima. Otpad se odvozi i zbrinjava na odlagalište otpada na području Grada Karlovca. Glomazni otpad odvozi se organizirano dva puta godišnje (proljeće – jesen), na način da domaćinstva u najavljenom terminu glomazni otpad ostavljaju pored posude za skupljanje komunalnog otpada. Prilikom skupljanja glomaznog otpada ne skupljaju se dijelovi automobila, građevinski otpad, tehnološki otpad, auto – gume i elektronički otpad, obzirom da je za tu vrstu propisan sustav skupljanja temeljem dodijeljene koncesije za posebne kategorije otpada.

O terminu skupljanja i odvoza glomaznog otpada obveza je koncesionara najmanje 15 dana prije termina odvoza obavjestiti korisnike usluga na odgovarajući način (leci, pisane obavijesti i dr.).

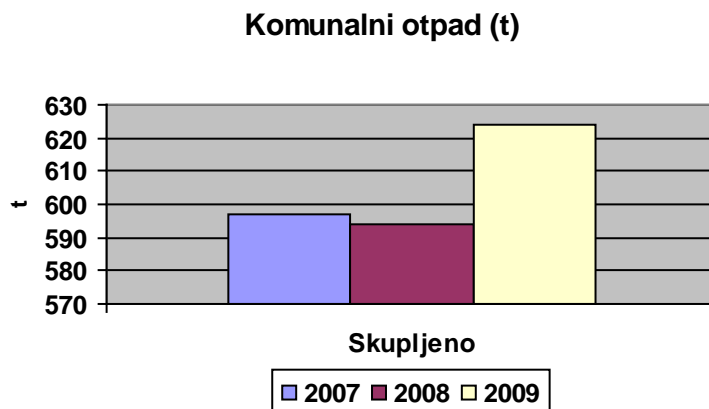
U Općini Bistra tijekom 2003. godine provedena je sanacija divljih odlagališta tako da na području Općine danas nema divljih odlagališta. Svake se godine u organizaciji Općine Bistra u suradnji mjesnih odbora i nevladinih udruga provode akcije čišćenja okoliša. Kontinuiranim godišnjim akcijama čišćenja okoliša od manjih količina otpada, ponajčešće uz potoke i puteve, sprečava se zapravo nastajanje divljih odlagališta. Skupljene količine otpada odvozi koncesionar na službeno odlagalište, uz naknadu prema sklopljenom ugovoru o koncesiji.

Prema podacima iz Registra onečišćavanja okoliša skupljač komunalnog otpada prijavio je u Registar slijedeće količine komunalnog otpada i odvojeno skupljene frakcije iz komunalnog otpada. Količine skupljenog komunalnog otpada Općine Bistra za razdoblje 2007., 2008. i 2009. godinu prikazane su u tablici 2.

Tablica 2: Količine skupljenog komunalnog otpada i odvojeno skupljene frakcije iz komunalnog otapada za razdoblje 2007., 2008. i 2009. godinu

Ključni broj otpada	Naziv otpada	Skupljeno 2007. god. (t)	Skupljeno 2008. god. (t)	Skupljeno 2009. god. (t)
20 03 01	Miješani komunalni otpad	597,13	594,24	623,89
15 01 01	Ambalaža od papira i kartona	7,42	3,58	-
20 03 07	Glomazni otpad	194,4	625,2	-
20 01 40	Metali	20,96	-	-
20 01 01	Papir i karton	-	1,9	-
15 01 07	Staklena ambalaža	-	0,2	-
ukupno		819,91	1225,12	623,89

Grafikon 1: Količine skupljenog miješanog komunalnog otpada (ključni broj otpada 20 03 01) prijavljeni od skupljača u Registar onečišćavanja okoliša za 2007., 2008. i 2009. god.

Iz tablice je razvidno da se količine skupljenog otpada povećavaju. Prema podacima o skupljenoj količini otpada za 2009. god. te 6.870 stanovnika u Općini (podatak iz 2006. god.) zaključuje se da količina proizvedenog komunalnog otpada po stanovniku po jednoj godini iznosi 91 kg/god/stan. Prema Strategiji gospodarenja otpadom utvrđena je realna količina proizvedenog komunalnog otpada po stanovniku 270 kg./stan./god., što bi za Općinu Bistra iznosilo 1.855 t/god. komunalnog otpada. Obzirom na trend Europske unije gdje se proizvodi 400 kg/stan./god. (Republika Slovenija), u budućnosti se može očekivati 2.748 t/god. proizvedenog komunalnog otpada. Ove se projekcije odnose na urbane sredine. Činjenica da je Općina Bistra pretežito ruralna sredina upućuje na niže količine proizvedenog otpada, no treba imati na umu da se prikaz temelji na podatku skupljača otpada odnosno prijavi u Registar onečišćavanja okoliša.

Za komunalni otpad proizveden na području Općine Bistra nije načinjena analiza i sastav komunalnog otpada. Prema sastavu komunalnog otpada moguće je odrediti standard stanovništva, tip naselja, dostignuta razina komunalne infrastrukture i slično, te je jedan od značajnijih čimbenika u analizi otpada. Sastav komunalnog otpada mijenja se ovisno o sredini u kojoj nastaje (urbana, ruralna) te je u Republici Hrvatskoj prisutan slijedeći sastav:

Tablica 3: Sastav komunalnog otpada u Republici Hrvatskoj

Komponenta otpada	mas %	mas % biorazgradivi udio
Kuhinjski i biootpad	43,1	74,5
Papir i karton	19,6	
Koža i kosti	3,0	
Drvo	1,3	
Tekstil	7,8	
Staklo	6,6	
Metali	4,1	
Inertni	1,5	
Plastika	11,6	
Guma	0,9	
Posebni	0,4	

Iz sastava komunalnog otpada može se vidjeti da je među najzastupljenijim komponentama u ukupnom komunalnom otpadu prisutan kuhinjski i biootpad, papir i karton, plastika i tekstil. Također treba napomenuti da se u prosijanom ostatku u najvećem postotku javlja biorazgradivi otpad, usitnjeno staklo, metalni čepovi i sl.

Gospodarski subjekti s područja Općine koji proizvode više od 50 kg opasnog otpada na godinu i/ili više od 2 t neopasnog proizvodnog otpada na godinu, u obvezi su prijavljivati godišnje proizvedene količine otpada u registar onečišćavanja okoliša koji se vodi pri nadležnom upravnom tijelu Županije.

Podaci o vrstama i količinama proizvodnog otpada prijavljenog u registar onečišćavanja okoliša za 2007., 2008. i 2009. godinu prikazani su u tablici 4.

Tablica 4: Vrste i količine proizvodnog otpada prijavljenog u registar onečišćavanja okoliša za 2007., 2008. i 2009. godinu

Ključni broj otpada	Naziv otpada	Proizvedeno 2007. god. (t)	Proizvedeno 2008. god. (t)	Proizvedeno 2009. god. (t)
15 01 01	Ambalaža od papira i kartona	0,1	0,82	19,098
15 01 02	Ambalaža od plastike	0,1	0,104	1,814
15 01 10*	Ambalaža onečišćena opasnim tvarima	0,072	0,25	0,2477
16 06 01*	Olovne baterije		0,322	5,328
16 01 03	Istrošene gume		1,013	2,5
19 12 02	Željezni metali			1.203,82
19 12 03	Neželjezni metali			118,021
19 12 04	Plastika i guma			448,176
16 02 16	Komponente izvađene iz odbačene opreme			301,17
16 06 02*	Nikal-kadmij baterije			1,399
16 06 04	Alkalne baterije			0,4833
08 03 17*	Otpadni tiskarski toneri koji sadrže opasne tvari			1,765
13 03 10*	Izolacijska ulja i ulja za prijenos topline			0,719
19 12 12	Ostali otpad od mehaničke obrade otpada			48,39
16 02 15*	Opasne komponente izvađene iz odbačene opreme			3,5
19 12 07	Drvo			3,395
10 10 08	Ljevački pijesak i kalupi			60
20 01 35*	Električna i elektronička oprema			0,063
16 01 17	Željezne kovine			0,98
Ukupno		0,272	2,509	2.220,869

Ključni broj otpada označen * predstavlja opasni otpad. Iz prijavljenih količina proizvođača otpada, dakle pravnih i fizičkih osoba koje proizvode više od 50 kg opasnog i/ili više od 2 t neopasnog otpada razvidno je da na području Općine nema većih gospodarskih proizvodnih subjekata čijom bi djelatnošću nastajao otpad. Male količine mogu biti i rezultat nepoznavanja i neprimjene propisa, odnosno neprijavlivanja u registar, a što je obveza proizvođača otpada.

Iz registra je vidljiv porast količina skupljenog ambalažnog otpada, kao i guma, a što je rezultat uspostave sustava gospodarenja posebnim kategorijama otpada na državnoj razini.

U sklopu Gospodarske zone „Bistra sjever“ smješteno je skladište električnog i elektroničkog otpada (EE-otpad) u vlasništvu tvrtke Spektra Media koja je ovlaštena koncesionar EE- otpada.

4. MJERE GOSPODARENJA OTPADOM I ODVOJENOG SKUPLJANJA KOMUNALNOG OTPADA

4.1. Koncept cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Koncept cjelovitog sustava gospodarenja otpadom Općine čine elementi temeljeni na hijerarhijskom načelu:

- Izbjegavanje i smanjenje količina otpada,
- Odvojeno skupljanje otpada ,
- Skupljanje i prijevoz otpada,
- Kontrolirano odlaganje ostatnog otpada i
- Saniranje otpadom onečišćenog tla.

Obzirom da na području Općine Bistra nema odlagališta otpada, nije potrebno provoditi sanaciju i zatvaranje, kao ni monitoring odlagališta.

Općina treba poduzeti mjere:

- sudjelovati u poticanju uspostave županijskog centra za gospodarenje otpadom
- realizirati planirane zelene otoke i reciklažna dvorišta.

Edukacija i komunikacija s javnošću je polazna mjera za uspješno rješavanje problema gospodarenja otpadom. Javnost imperativno mora biti upoznata, a prema potrebi i uključena u sve aktivnosti vezane za unapređenje stanja i zaštite okoliša pa time i otpada upravo u cilju podizanja razine ekološke svijesti stanovništva svih dobnih skupina. Kroz komunikaciju s javnošću, struka i politika dobivaju odgovore o ispravnosti svojih planova i stavova, što je jedini ispravan put za rješavanje zajedničkog problema – otpada.

4.2. Mjere izbjegavanja i smanjenja nastajanja otpada

Mjere izbjegavanja i smanjenja nastajanja otpada obuhvaćaju aktivnosti usmjerene na postupno postizanje cilja koji će u svojoj konačnici rezultirati promjenama u navikama ljudi te time i smanjenje količina otpada. Izbjegavanje i smanjenje proizvedenih količina otpada teško se postiže, tim više što se u budućnosti predviđa i porast proizvedenih količina otpada, no to je mjera kojoj treba težiti.

Neophodne aktivnosti u okviru mjera izbjegavanja i smanjenja nastajanja otpada čine:

- izbjegavanje nastanka i smanjenje količina pojedinih vrsta otpada
- izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na mjestu nastanka kroz odgoj i obrazovanje te ekonomskim instrumentima,
- gradnja podsustava odvojenog skupljanja i iskorištavanja, odnosno zbrinjavanja iskoristivih vrsta otpada (ambalažni otpad, otpadne gume, stari automobili, elektronski i elektronički otpad, otpadna ulja, itd.) u cilju ponovne uporabe proizvoda, za istu ili drugu namjenu,
- izbjegavanje nastanka i smanjenje količina otpada primjenom planova gospodarenja otpadom, ishođenje objedinjenih uvjeta zaštite okoliša (primjena IPPC direktive) te ostalim pozitivnim propisima proizvođača.

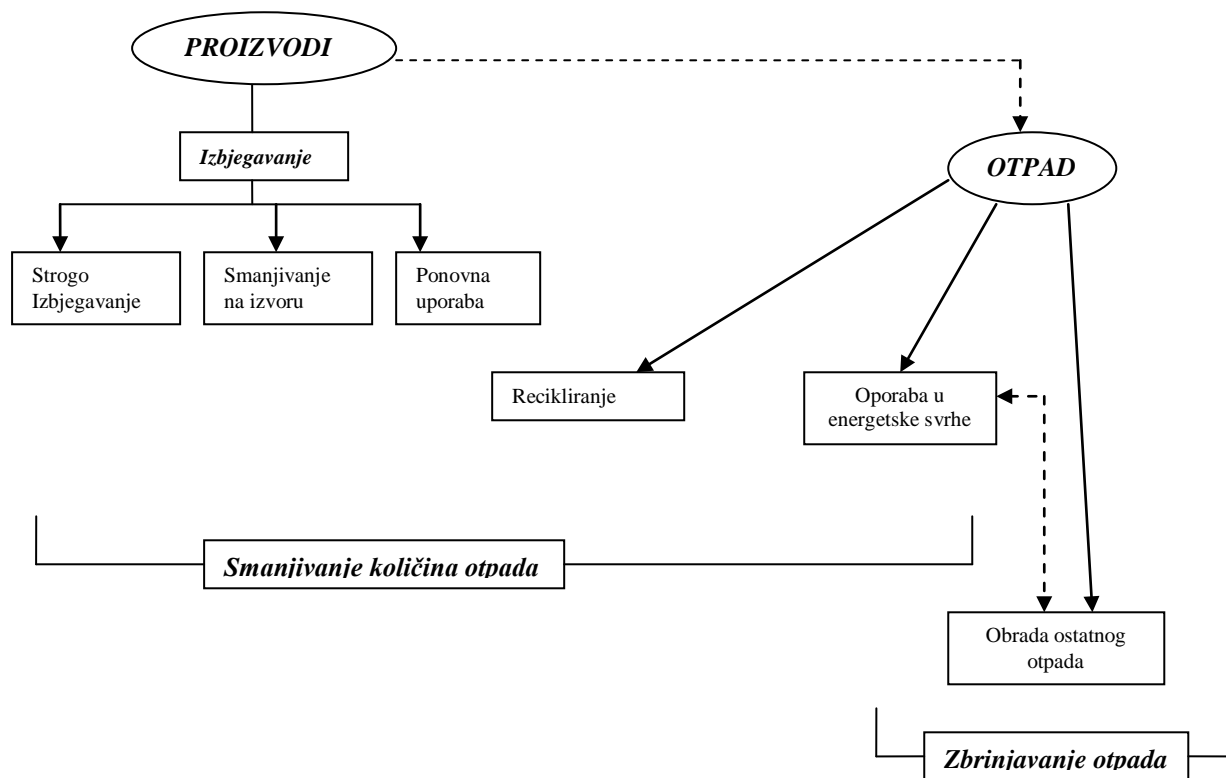
Izbjegavanje nastanka otpada kod potrošača moguće je na način:

- da ne kupuju proizvode koji se ne mogu reciklirati/oporabiti,
- da pri kupovini izbjegavaju robu u jednokratnoj ambalaži, odnosno prednost dati proizvodima u povratnoj amabalaži,

-smanjivanje korištenja plastičnih vrećica i slične ambalaže.

Izbjegavanje nastanka otpada potrebno je provoditi i putem edukacije koristeći medije i obrazovne institucije o mogućim načinima izbjegavanja otpada i mogućeg smanjenja.

Slika 1: Odnos izbjegavanja i smanjenja količina otpada

Proizvođači otpada na području jedinica lokalne samouprave koji godišnje proizvedu više od 150 t neopasnog proizvodnog otpada ili više od 200 kg opasnog otpada obvezni su izraditi vlastite planove gospodarenja otpadom koji sadrže vrste, količine i izvore otpada, predviđene količine nastajanja otpada, tehnička, organizacijska i druga rješenja za smanjivanje količina otpada, način postupanja s otpadom i plan postojećih i predviđenih objekata za zbrinjavanje otpada. Gospodarski subjekti trebaju zbog smanjenja troškova zbrinjavanja otpada, a u svrhu uspješnog poslovanja, otpad u najvećoj mjeri preraditi u sirovinu koja se može ponovo koristiti. Za pojedine gospodarske subjekte ovakav pristup predstavlja skupe i dugotrajne postupke, ali koji predstavljaju izazov za razvoj tvrtki koje se bave otpadom. Ponovna prerada, odnosno reciklaža otpada s gledišta održivog razvoja koji obuhvaća i energetske iskorištenje otpada kao obnovljivog izvora energije predstavlja najoptimalnije rješenje. S druge strane pravilno obrađeni otpad odgovarajućih fizikalno-kemijskih karakteristika predstavlja zamjenu za dragocjene prirodne sirovine.

Posebno mjesto u ostvarenju mjera izbjegavanja i smanjenja količina otpada zauzima odgoj i obrazovanje, a kroz ciljanu i sustavnu edukaciju potrebno je ostvariti u konačnici željeni cilj - **mijenjanje navika i prihvatanje novih pravila ponašanja** svih sudionika koja se temelje na uzročno-posljedičnoj vezi ponašanja zajednice odnosno pojedinca i nastanka otpada.

4.3. Mjere odvojenog skupljanja komunalnog otpada

Ove mjere čine skup aktivnosti i mehanizama usmjerenih na uporabu otpada recikliranjem, ponovnu uporabu ili obnovu putem postupaka koji omogućuju izdvajanje sekundarnih sirovina ili uporabu otpada u energetske svrhe.

Osnovni cilj primjene ovih mjera je izdvajanje korisnih i štetnih tvari koje su namjenjene ponovnoj uporabi (sekundarnih sirovina) ili sigurnom zbrinjavanju.

Odvojeno se mogu i moraju sukladno Zakonu o otpadu skupljati korisne tvari iz otpada (npr. papir, staklo, metali, i dr.) i štetne/opasne tvari (npr. baterije, akumulatori, stara ulja i masti, lijekovi, boje, lakovi i dr.), a namjenjuju se ponovnom korištenju ili organiziranom i sigurnom zbrinjavanju.

Potrebno je naglasiti da odvojeno prikupljanje mora biti odgovarajuće organizirano i u privredi i u domaćinstvima, ustanovama i institucijama, a sve u cilju stvaranja sekundarnih sirovina (papir, staklo i dr.), uštede energije i kapaciteta transporta i obrade, te posljedično smanjenje opasnosti za površinske i podzemne vode, te okoliš općenito.

Mjere izbjegavanja i smanjivanja količina otpada u sustavu gospodarenja otpadom u Općini su funkcionalno zastupljene kroz odvojeno skupljanje ambalaže, papira, kartona, PET-a, stakla, metala, otpadnih guma, otpadnih motornih i otpadnih jestivih ulja, otpadnih vozila, ee-otpada iz domaćinstava i gospodarskih subjekata. Važnu ulogu u ostvarenju mjera izbjegavanja i smanjenja količina otpada imaju ekonomski instrumenti, koji su uvedeni propisima za posebne kategorije otpada: Pravilnikom o ambalaži i ambalažnom otpadu, Pravilnikom o gospodarenju otpadnim gumama, Pravilnikom o gospodarenju otpadnim uljima, Pravilnikom o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima, Pravilnikom o gospodarenju otpadnim vozilima, Pravilnikom o gospodarenju otpadnim električnim i elektroničkim uređajima i opremom, Pravilnikom o gospodarenju medicinskim otpadom.

Pojedine komponente komunalnog otpada (staklo, PET, papir, metal i dr.) mogu se zasebno odlagati u kontejnere smještene na javnim površinama naselja, na tzv. **zelenim otocima**. Osnovni je cilj omogućiti svakodnevnu dostupnost zelenim otocima i time osigurati redovito preuzimanje otpada za ponovnu uporabu ili reciklažu.

Obzirom da je uspostavom i primjenom propisa vezanih uz posebne kategorije otpada, naročito ambalažnog otpada koji ima svoje tokove i preuzima se u trgovinama, te se ne javljaju količine koje bi ekonomski opravdale uspostavu zelenih otoka, upitna je potreba uspostave. Međutim ukoliko dođe do promjene propisa ili bi se pri dodjeli koncesije za skupljanje komunalnog otpada pojavio interes koncesionara, potrebno je izvršiti odabir mikrolokacija za postavljanje zelenih otoka, te odabir opreme i sama realizacija. Pri određivanju broja zelenih otoka primjenjuju se kriterij prema kojem se za više od 500 stanovnika predviđa 1 zeleni otok.

Za odvojeno skupljanje iskoristivih frakcija iz komunalnog otpada predviđa se gradnja **reciklažnog dvorišta**. Reciklažno dvorište mora biti funkcionalno opremljeno za odvojeni prihvata iskoristivog dijela komunalnog otpada, ali i opasnih frakcija iz komunalnog otpada (pesticidi, lijekovi, razrjeđivači, boje, otapala i ostale kemikalije) kao i za posebne kategorije otpada. U reciklažnom dvorištu gospodariti će se sukladno Zakonu o otpadu kao i odgovarajućim propisima o posebnim vrstama otpada.

Razvrstavanje i odvojeno skupljanje otpada na mjestu nastanka (kod proizvođača otpada) je preduvjet za efikasnu primjenu mjera gospodarenja otpadom, tj. postupaka kojima se otpadu daje nova vrijednost, primjerice: ponovna uporaba, recikliranje i uporaba u energetske svrhe.

Sustav odvojenog skupljanja otpada može obuhvaćati i odvojeno skupljanje biootpada kao preduvjeta za kompostiranje. Za odvojeno skupljanje biootpada iz domaćinstava potrebno je provesti analizu isplativosti, obzirom da je Općina Bistra ruralna sredina, te je biootpad moguće kompostirati u domaćinstvima.

4.4 Mjere unapređenja sustava odvojenog skupljanja otpada

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu („Narodne novine“ broj 60/08) , članak 8., stavak 4 propisano je da su Grad Zagreb, grad i općina dužni na svojem području postaviti odgovarajuće spremnike i osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom te osigurati gradnju najmanje jednog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad.

Reciklažna dvorišta su ograđeni i nadzirani objekti, opremljeni sustavima za zaštitu okoliša, u kojima je organizirano preuzimanje i odvojeno skupljanje i razvrstavanje različitih vrsta otpada. Reciklažno dvorište mora udovoljavati osnovnim tehničko-tehnološkim uvjetima:

- mora biti ograđeno,
- otvoreni spremnik mora biti u posebno ograđenom natkrivenom prostoru u koji je onemogućen dotok oborinskih voda,
- otpad se mora skladištiti odvojeno po svojstvu, vrsti i agregatnom stanju,
- podna površina mora biti nepropusna i otporna na djelovanje uskladištenog otpada,
- mora biti opremljeno tako da se spriječi rasipanje ili prolijevanje otpada, širenje prašine, buke, mirisa i drugih emisija,
- mora biti opremljeno uređajima, opremom i sredstvima za dojavu, gašenje i sprečavanje širenja požara te drugom sigurnosnom opremom sukladno posebnim propisima,
- stacionirana posuda, spremnik i druga ambalaža, moraju biti izrađeni tako da je moguće sigurno punjenje, pražnjenje, odzračivanje, uzimanje uzoraka te nepropusno zatvaranje i pečačenje, a nenatkriveni spremnici moraju biti s dvostrukom stijenkom ili atestirani za skladištenje tvari koje su sastavni dio otpada
- na uočljivom mjestu mora biti istaknut "plan djelovanja u slučaju izvanrednoga događaja" koji sadrži sljedeće podatke: o vrstama otpada koji se skladišti; o mogućim izvanrednim događajima; ime, prezime i telefonske brojeve odgovornih osoba i njihova ovlaštenja; telefonski broj policije; telefonski broj vatrogasaca i telefonski broj hitne pomoći,
- mora biti označeno natpisom "Reciklažno dvorište" s podacima o vrsti otpada koji se skladišti, ključnom broju iz kataloga otpada sukladno posebnom propisu te nazivu pravne ili fizičke osobe i o radnom vremenu.

Uvjeti za izgradnju su nepropusna podloga, kanalizacija sa separatorom - taložnikom, ograda, objekt za zaposlenog, te mjere zaštite po važećim zakonima. Izgradnja reciklažnog dvorišta osigurava se na cca 500 do 1 000 m² tlocrtne površine. Na samoj lokaciji reciklažnog dvorišta ili neposredno uz lokaciju mora biti dovoljno slobodnog prostora za parkiranje osobnih vozila s teretnom prikolicom, kao i osiguran prostor za pristup i manipulaciju vozila koja odvoze skupljene otpadne tvari.

Prigodom odabira mikrolokacije osobito je važno da RD bude smješteno tako da građani mogu što jednostavnije doći do RD-a. Okvirno se može računati da je gravitacijsko područje RD-a u radijusu od dva do četiri km, u veličini od 5.000 do 50.000 stanovnika, odnosno jedno reciklažno dvorište po naselju. Prema iskustvima drugih jedinica lokalne samouprave predlaže se izgradnja jednog reciklažnog dvorišta u centralnom naselju.

Zakonom o otpadu propisana je i obveza Općine osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za građevinski otpad. Građevinski otpad predstavlja otpad koji nastaje prilikom izgradnje, rekonstrukcije, popravaka ili rušenja stambenih, poslovnih i ostalih objekata te

otpad koji nastaje pri izgradnji cesta. Građevinski otpad obično sadrži zemlju, kamenje, beton, cigle, lomljeni asfalt, žbuku, drvenu građu, i dr.

Postupanje s građevinskim otpadom:

- Građevinski otpad na mjestu nastanka odlaže se u rolo-kontejnere kapaciteta od 18 do 30 m³.
- Sakupljeni glomazni otpad odvozi se specijalnim vozilom navlakačem rolo kontejnera u reciklažno dvorište gdje se dalje postupa na uobičajen način za reciklažna dvorišta.
- Građevinski otpad odvozi se do najbližeg objekta za obradu građevinskog otpada.

Naknada za preuzimanje građevinskog otpada ugovara se s vlasnikom (ili koncesionarom) reciklažnog dvorišta za obradu građevinskog otpada.

Prema II Izmjenama i dopunama Prostornog plana uređenja Općine Bistra (Službeni glasnik Općine Bistra br. 02/09, 02/10 i 03/10) postupanje s otpadom propisano je u poglavlju 7. „Postupanje s otpadom“ gdje se u članku 1. navodi: „Komunalni otpad sa područja Općine Bistra odlagat će se na postojećoj uređenoj deponiji komunalnog otpada van Općine Bistra. Cjelovito rješenje zbrinjavanja komunalnog otpada utvrdit će se na razini Zagrebačke Županije određivanjem optimalnog broja i lokacija za deponije. Na području Općine Bistra ovim planom nisu predviđene lokacije za deponije otpada. Planskim mjerama i sustavnom edukacijom stanovništva poticati će se izdvajanje organske komponente kućnog i biološkog otpada, njihovo kompostiranje i korištenje u poljoprivredi. U svim naseljima predviđa se uređenje reciklažnih dvorišta sa kontejnerima za odlaganje selektiranog otpada. Komunalni otpad u naselju potrebno je prikupljati u tipizirane posude za otpad ili veće metalne kontejnere s poklopcem. Reciklažna dvorišta sa kontejnerima za odlaganje selektiranog otpada potrebno je postaviti na mjestima ograđenim zelenilom, tako da se osigura nesmetani kolni i pješački promet. Na građevinskom području može se spaljivati samo drvo i lignocelulozni otpad.“

Prostornim planom uređenja Općine Bistra u tekstualnom dijelu predviđa se u svim naseljima uređenje reciklažnih dvorišta s kontejnerima za odlaganje selektiranog otpada, no nisu predviđene lokacije za gradnju dvorišta.

Prema iskustvima drugih jedinica lokalne samouprave **predlaže se izgradnja jednog reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom**. Danas izgradnja reciklažnih dvorišta u svim naseljima nije ekonomski opravdana obzirom da je uspostavljen sustav gospodarenja posebnim kategorijama otpada (ambalažni otpad, EE-otpad, i dr.).

Prilikom povjeravanja obavljanja djelatnosti skupljanja komunalnog otpada u 2011. godini predmet Ugovora biti će i izgradnja reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom, kao i izgradnja reciklažnog dvorišta za građevinski otpad, prilikom čega će Općina dodijeliti zemljište na korištenje.

Za uspostavu reciklažnih dvorišta potrebno je izraditi ciljanu dokumentaciju i analizu temeljem kojih će se izvršiti odabir mikrolokacije, odabir opreme i konačna realizacija.

5. MJERE ZA UPRAVLJANJE I NADZOR ODLAGALIŠTA ZA KOMUNALNI OTPAD

Na području Općine Bistra nema lokacija kontroliranih odlagališta komunalnog otpada te se ne propisuju mjere za upravljanje i nadzor.

6. POPIS LOKACIJA OTPADOM ONEČIŠĆENOG TLA I NEUREĐENIH ODLAGALIŠTA

Na području Općine Bistra nisu evidentirana neuređena tj. „divlja“ odlagališta, odnosno ona su sanirana tijekom 2003. godine, a manja onečišćenja po prijavi se saniraju od koncesionara. Godišnje se provode akcije čišćenja okoliša. Na području Općine Bistra nema lokacija odlagališta.

7. REDOSLIJED AKTIVNOSTI SANACIJE NEUREĐENIH ODLAGALIŠTA, OTPADOM ONEČIŠĆENOG OKOLIŠA I OSTALIH AKTIVNOSTI

Na području Općine nema neuređenih odlagališta, odnosno kontroliranih odlagališta, obzirom da se otpad skupljao i odvozio od strane koncesionara izvan područja Općine.

Ovim Planom na području Općine Bistra predviđa se u razdoblju do 2018. godine realizacija sljedećih aktivnosti:

- izgradnja 1 reciklažnog dvorišta za komunalni otpad,
- osiguranje uvjeta gradnje reciklažnog dvorišta za građevinski otpad,
- kontinuirana edukacija.

Izgradnja reciklažnog dvorišta za izdvojeno prikupljene komponente iz komunalnog otpada definirati će se u sklopu Ugovora za skupljanje komunalnog otpada u 2011. godini. Također osiguranje uvjeta za gradnju reciklažnog dvorišta za građevinski otpad povjeriti će se ovlaštenoj pravnoj osobi za gospodarenje otpadom. Lokacije reciklažnih dvorišta mogu se predvidjeti u gospodarskim zonama.

8. IZVORI I VISINA FINACIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE PLANA

8.1. Izvori financijskih sredstava

Prema Zakonu o zaštiti okoliša sredstva za financiranje zaštite okoliša osiguravaju se državnim proračunom, proračunima jedinica lokalne samouprave i uprave, kreditima, sredstvima međunarodne pomoći, ulaganjima stranih ulagača, doprinosima i naknadama kao i iz drugih izvora utvrđenih posebnim zakonom. Propisano je da će se ova sredstva koristiti za očuvanje, zaštitu i unapređenje stanja okoliša u skladu sa Strategijom zaštite okoliša Republike Hrvatske i programima zaštite okoliša regionalne i lokalne samouprave. Uz sredstva iz godišnjeg Državnog proračuna danas se najčešće koriste ili će se koristiti slijedeći financijski instrumenti:

- Sufinanciranje od Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
- Županijski proračun
- Općinski proračun

Drugi izvori:

- osiguranje neke kreditne linije koji se vraća iz povećane naknade za komunalne usluge
- vlastiti izvori i sredstva iz povećane naknade koju plaćaju domaćinstva za komunalnu uslugu za postupanje s komunalnim otpadom po načelu onečišćivač plaća
- koncesije ili druga javno/privatna partnerstva
- donacije
- predpristupni i strukturni fondovi EU-a

Općina Bistra će u slijedećem proračunu odrediti, sukladno mogućnostima, visinu sredstava za provedbu Plana. Samo financiranje gospodarenja otpadom, u slučajevima kada nema osiguranih nepovratnih sredstava, zasniva se na principu proizvođač plaća, pa je na jedinicama lokalne samouprave odabir načina osiguranja sredstava, procijenjenih i predviđenih ovim Planom. Za realizaciju Plana gospodarenja otpadom mogu se koristiti jedan ili više financijskih izvora.

Prema Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske s obzirom na današnje relativno niske cijene usluga u djelatnostima gospodarenja otpadom nužno je planirati njihov stalni i postupni rast do visine pokrivanja stvarnih troškova, vodeći računa da je iznos cijena u međuzavisnosti s količinama i opasnim svojstvima otpada prema načelu "onečišćivač plaća". Za komunalni otpad to bi, u prvoj fazi, moglo značiti prijelaz s naknade po stambenoj površini na naknade po količini. Osim Strategije i Zakon o otpadu predviđa da proizvođač ili posjednik otpada plaća trošak obrađivanja i odlaganja otpada sukladno načelu "onečišćivač plaća". Isto tako će se troškovi postupanja s otpadom obračunavati prema količini, svojstvu, te iznimno m² prostora koji se koristi. Sve općine, gradovi u županiji dužni su osigurati provođenje obračuna troškova postupanja s otpadom na opisani način.

Troškovi gospodarenja otpadom obračunavaju se prema kriteriju količine i svojstvu otpada, uz primjenu načela »onečišćivač plaća«. Za komunalni otpad iz kućanstva mogu se primijeniti i drugi obračunski kriteriji u skladu s propisom kojim se uređuje komunalno gospodarstvo uz napomenu da isto vrijedi do 31.12.2009. godine, a od navedenog datuma obračunski kriteriji mogu biti samo volumen ili količina proizvedenog otpada ili broj članova domaćinstva.. Troškovi gospodarenja otpadom moraju obuhvatiti:

1. troškove odvojenog skupljanja otpada
2. troškove prijevoza otpada,
3. troškove drugih mjera gospodarenja otpadom koje nisu pokrivene prihodom ostvarenim prometom otpada,

4. procjenjene troškove uklanjanja otpada koji je nepoznata osoba odbacila u okoliš i
5. troškove uporabe i/ili zbrinjavanja otpada koji obuhvaćaju troškove projektiranja i gradnje građevina za uporabu i/ili zbrinjavanje otpada, troškove rada građevina za uporabu i/ili zbrinjavanje otpada te procjenu troškova zatvaranja građevina za uporabu i/ili zbrinjavanje otpada, njihova naknadnog održavanja i gradnje nove građevine koja će se koristiti nakon prestanka rada postojeće.

8.2. Financijska sredstva potrebna za realizaciju plana

Financijska sredstva potrebna za provođenje aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na području Općine Bistra prikazana su u sljedećim tablicama. Troškovi koje treba Općina predvidjeti odnose se na edukaciju obzirom da se izgradnja reciklažnih dvorišta predviđe povjeriti pravnim osobama ovlaštenim za gospodarenje otpadom.

Tablica 5: Financijska sredstva potrebna za realizaciju plana

<i>Oprema, objekti, dokumentacija i edukacija</i>	<i>Ukupna ulaganja</i>
<i>Edukacija</i>	<i>15.000</i>
<i>UKUPNO</i> <i>kn</i>	<i>15.000</i>

Tablica 6: Financijski plan ulaganja za razdoblje od 2011. – 2018.

PLAN ULAGANJA	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Edukacija	15.000	15.000	10.000	10.000	10.000	10.000	5.000	5.000

9. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Plan gospodarenja otpadom Općine Bistra donosi se za razdoblje do 2018. godine, kao samostalni dokument. Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske donesen za razdoblje do 2015. godine. Kako je Zakonom o otpadu propisano donošenje Plana za osmogodišnje razdoblje, to će se ovaj Plan gospodarenja otpadom Općine Bistra revidirati prema potrebi nakon donošenja slijedećeg Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje od 2015. godine.

Ovim Planom regulira se sustav gospodarenja otpadom u Općini Bistra, u skladu s Zakonom o otpadu i propisima iz područja gospodarenja otpadom. Obzirom da još nije usvojen Plan gospodarenja otpadom Zagrebačke županije, u ovom Planu predviđena je koncepcija centra (regionalnog/županijskog) za gospodarenje otpadom u skladu s Planom gospodarenja otpadom RH, bez obzira na buduće opredjeljenje i dogovor Grada Zagreba i Zagrebačke županije.

Plan gospodarenja otpadom Općine Bistra donijeti će općinsko vijeće, a njegovo izvršavanje provjeravati će se jednom godišnje. Izmjene i dopune Plana mogu se donijeti samo za četverogodišnje razdoblje, a na temelju analize učinkovitosti poduzetih mjera iz izvješća za to razdoblje, a iznimno i prije uz suglasnost Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva.

Načelnik Općine jednom godišnje, do 30. travnja tekuće godine, za prethodnu godinu, podnosi Općinskom vijeću izvješće o izvršenju Plana, a poglavito o provedbi utvrđenih obveza i učinkovitosti poduzetih mjera. Usvojeno izvješće dostavlja se nadležnom upravnom tijelu Zagrebačke županije koje usvojeno izvješće dostavlja Ministarstvu zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva i Agenciji za zaštitu okoliša.

Za tumačenje ovog Plana nadležan je Načelnik Općine Bistra.

U slučaju da ovim Planom nije utvrđen neki od načina primjene sustava postupanja s otpadom neposredno će se primjenjivati uputstvo Načelnika Općine Bistra.

Izmjene i dopune ovog Plana vrše se na način propisan za njegovo donošenje.

Ovaj Plan stupa na snagu osam dana nakon objave u Službenom glasniku Općine Bistra.

OPĆINSKI NAČELNIK
Krešimir Gulić

10. PRILOZI:

- 10.1. Popis propisa i dokumenata iz područja zaštite okoliša i gospodarenja otpadom**
- 10.2. Obveze Općine prema Zakonu o otpadu i podzakonskim aktima**

10.1. POPIS PROPISA I DOKUMENATA IZ PODRUČJA ZAŠTITE OKOLIŠA I GOSPODARENJA OTPADOM

Strateško-planski dokumenti

- Nacionalna strategija zaštite okoliša (NN 46/02)
- Nacionalni plan djelovanja na okoliš (NN 46/02)
- Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/05) .
- Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007. do 2015. godine (NN 85/07)

Propisi za područje otpada

- Zakon o potvrđivanju **Baselske Konvencije** o nadzoru prekograničnog prometa opasnog otpada i njegovu odlaganju (NN MU 3/94)
- Zakon o otpadu (NN 178/04, 111/06, 60/08, 87/09)
- Uredba o uvjetima za postupanje s opasnim otpadom (NN 32/98)
- Uredba o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada (NN 50/05, 39/09)
- Uredba o jediničnim naknadama, korektivnim koeficijentima i pobližim kriterijima i mjerilima za utvrđivanje naknada na opterećivanje okoliša otpadom (NN 71/04)
- Uredba o nadzoru prekograničnog prometa otpadom (NN 69/06, 17/07, 39/09)
- Pravilnik o vrstama otpada (NN 27/96)
- Pravilnik o visini naknade za sabiranje i toplinsku preradu otpada životinjskog porijekla (NN 152/02)
- Pravilnik o uvjetima za postupanje s otpadom (NN 123/97, 112/01)
- Pravilnik o Popisu pravnih i fizičkih osoba koje se bave djelatnošću izvoza neopasnog otpada (NN 1/04)
- Pravilnik o načinu i rokovima obračunavanja i plaćanja naknada na opterećivanje okoliša otpadom (NN 95/04)

- Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja očevidnika obveznika plaćanja naknade na opterećivanje okoliša otpadom (NN 120/04)
- Pravilnik o očevidniku pravnih i fizičkih osoba koje se bave djelatnošću posredovanja u organiziranju uporabe i/ili zbrinjavanja otpada i pravnih i fizičkih osoba koje se bave djelatnošću izvoza neopasnog otpada (NN 51/06)
- Pravilnik o gospodarenju otpadom (NN 23/07, 111/07)
- Pravilnik o načinima i uvjetima termičke obrade otpada (NN 45/07)
- Naputak o postupanju s otpadom koji nastaje pri pružanju zdravstvene zaštite (NN 50/00)
- Pravilnik o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagalište otpada (NN 117/07)
- Pravilnik o registru onečišćavanja okoliša (NN 35/08)

Posebne kategorije otpada

- Pravilnik o ambalaži i ambalažnom otpadu (NN 97/05, 115/05, 81/08)
- Odluka o uvjetima označavanja ambalaže (155/2005, 24/06, 28/06)
- Odluka o nacionalnim ciljevima udjela povratne ambalaže u 2008. godini (NN 82/07)
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o ambalaži i ambalažnom otpadu (NN 31/09)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim gumama (NN 40/0, 31/09)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima (NN 124/06, 121/08, 31/09)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima (NN 133/06, 31/09)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim vozilima (NN 136/06, 31/09)
- Pravilnik o načinu i postupcima gospodarenja otpadom koji sadrži azbest (NN 42/07)
- Pravilnik o gospodarenju medicinskim otpadom (NN 72/07)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim električnim i elektroničkim uređajima i opremom (NN 74/07, 133/08, 31/09)
- Pravilnik o gospodarenju građevnim otpadom (NN 38/08)
- Pravilnik o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi (NN 38/08)
- Pravilnik o gospodarenju otpadom iz proizvodnje Titan-dioksida (NN 70/08)
- Pravilnik o gospodarenju polikloriranim bifenilima i polikloriranim terfenilima (NN 105/08)

- Pravilnik o gospodarenju otpadom od istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina (NN 128/08)

Komunalno gospodarstvo

- Zakon o komunalnom gospodarstvu (NN 26/03)

Prijevoz opasnih tvari

- Zakon o prijevozu opasnih tvari (NN 79/07)

Otrovi

- Zakon o otrovima (NN 27/99, 37/99, 55/99) ,
- Zakon o kemikalijama (NN 150/05, 53/08)

Zaštita okoliša

- Zakon o zaštiti okoliša (NN 110/07)
- Zakon o fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (NN 107/03)
- Uredba o informacijskom sustavu zaštite okoliša (NN 68/08) ,
- Plan intervencija u zaštiti okoliša (NN 82/99, 86/99, 12/01)
- Uredba o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (NN 64/08, 67/09)

Ostalo

- Uredba o uvjetima te načinu zbrinjavanja radioaktivnog otpada, iskorištenih zatvorenih radioaktivnih izvora i izvora ionizirajućeg zračenja koji se ne namjeravaju dalje koristiti (NN 44/08)

10.2. OBVEZE OPĆINE PREMA ZAKONU O OTPADU

Odredbe Zakona o otpadu koje se odnose na obveze i odgovornosti jedinice lokalne samouprave:

Zakon o otpadu (NN 178/04, 111/06, 60/08, 87/09)

Članak 15.

(1) **Grad i općina odgovorni su za gospodarenje komunalnim otpadom.**

(2) **Poglavarstvo grada, odnosno gradsko vijeće i poglavarstvo općine, odnosno općinsko vijeće dužni su na svom području osigurati uvjete i provedbu propisanih mjera za gospodarenje komunalnim otpadom.**

(3) **Općina i grad dužni su međusobno surađivati i uz koordinaciju županije osigurati provedbu propisanih mjera za odvojeno prikupljanje otpada.**

(4) **Grad Zagreb, grad i općina dužni su na svojem području postaviti odgovarajuće spremnike i osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom sukladno ovom Zakonu i planu gospodarenja otpadom te osigurati gradnju najmanje jednog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad.**

3. Troškovi gospodarenja otpadom

Članak 17.

(1) **Troškovi gospodarenja otpadom obračunavaju se prema kriteriju količine i svojstvu otpada uz primjenu načela »onečišćivač plaća«.**

(2) **Grad Zagreb, grad i općina za komunalni otpad iz kućanstva kao kriterij količine iz stavka 1. ovoga članka mogu primijeniti jedinicu mase ili volumen otpada ili broj članova kućanstva.**

(3) **Troškovi gospodarenja otpadom moraju obuhvatiti:**

1. troškove odvojenog skupljanja otpada,

2. troškove prijevoza otpada,

3. troškove drugih mjera gospodarenja otpadom koje nisu pokrivene prihodom ostvarenim prometom otpada i

4. procijenjene troškove uklanjanja otpada koji je nepoznata osoba odbacila u okoliš,

5. troškove uporabe i/ili zbrinjavanja otpada koji obuhvaćaju troškove projektiranja i gradnje građevina za uporabu i /ili zbrinjavanje otpada, troškove rada građevina za uporabu i/ili zbrinjavanje otpada te procjenu troškova zatvaranja građevina za uporabu i/ili zbrinjavanje otpada, njihovog naknadnog održavanja i gradnje nove građevine koja će se koristiti nakon prestanka rada postojeće.

Članak 18.

(1) Grad Zagreb, grad, odnosno **općina dužni su osigurati uklanjanje i zbrinjavanje i/ili uporabu otpada koji je nepoznata osoba odbacila u okoliš na njihovom području.**

(2) Ako osoba odgovorna za obavljanje komunalne usluge održavanja čistoće u gradu, odnosno općini, u skladu s propisom kojim se uređuje komunalno gospodarstvo, ne zbrine otpad koji je nepoznata osoba odbacila u okoliš taj će **otpad zbrinuti županija na teret proračuna grada, odnosno općine.**

(4) Županija, Grad Zagreb, grad i općina imaju pravo povrata troškova iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka od osobe koja je otpad odbacila u okoliš.

5. Građevine za skladištenje, uporabu i zbrinjavanje otpada

Članak 21.

(1) Gradnja građevina, namijenjenih skladištenju, uporabi i zbrinjavanju otpada od interesa je za Republiku Hrvatsku.

(2) Županija, Grad Zagreb, grad i **općina dužni su u svojim dokumentima prostornog uređenja odrediti lokacije za gradnju građevina iz stavka 1. ovoga članka.**

(3) Lokacije građevina iz stavka 1. ovoga članka mogu se odrediti i u proizvodnim zonama u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske iz članka 9. ovoga Zakona i ako je to u skladu s prostorno-funkcionalnim obilježjima tih zona.

(4) Ako jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave svojim prostornim planovima ne odrede lokacije iz stavka 2. ovoga članka u roku određenom posebnim propisom, odluku o tim lokacijama, na prijedlog ministra, donijet će Vlada Republike Hrvatske, najkasnije šest mjeseci po isteku toga roka.

8. Skupljanje, skladištenje i prijevoz otpada te posredovanje otpadom

Članak 26.

(1) Opasni otpad mora se skupljati, skladištiti i prevoziti odvojeno, svaka vrsta opasnog otpada za sebe i odvojeno od neopasnog i komunalnog otpada.

(2) **Prilikom skupljanja komunalnog otpada mora se iz njega izdvojiti opasan otpad i njime gospodariti u skladu s ovim Zakonom.“**